

අනුරාධපුරය යට කර දමන්නට මෙන් මහා වැස්සක් ඇද වැටෙයි. රාශායාන නිත්දෙන් පිළිසැණ ඇස කොරන්න හබට ය. නානායම් කෘමියෝ කවුළුව සිර මෙන් කළ මුහුට වැනි දිය වැව් දිය කළය මතට වැටෙන සැරි මතෙවින් පෙනෙයි. වැනි වලා මුළාව නිසාවෙන් තවමත් දිනක ඇරඹින්නට හරි හැටි හිරු රැස් වැටී නැත. වැව් තලාවට මඩමේ ඇසෙස් විදුලිය වේවා වරින් වර ඇඳී මැඩී යයි.

නෝනියක් වැනි ආවරණයක් නිසේ දමාගත් මිනිසෙක් වැව් කණ්ඩය මත ගමන් කරමින් සිටී. නානා කැවුණ කුඩයක් මසවාගෙන මුහු පසු පයින් දුටු කෙසෙක කොළුවා මුහුගත් පුතා විය යුතු ය.

සිර රෙද්ද ඇතහැර නැවත ඇඳේ දින ඇඳෙන රාශායාන පෙරදා රැස්වේ මිත්තපත් නිසාවෙන් රිදුම් දෙන නිස දකුණාතින් සම්බන්ධය කරගන්නට උත්සාහ කරයි. රැස් පුරා මේ සයනයේ තමාට තුරුළුව සිටි සකුන්තලා ගන්නට නිසේ කියැවෙයි මුහුට නිවිවී නැත. ඇ ගල්වාගෙන සිටි විදුලින් සුළුව තවමත් කොට්ටියේ රැඳී ඇතුළා සේ ය.

"මේ රූට මිනිස්සු මොළට මේ හැටි රැවටිලා ඉන්න ඇයි කියල මට තේරෙන්න නැත..." ඇය කී හැටි මුහුට සිහිපත් වෙයි.

"මො රැවටුණ විදිනටම තමයි..." මුහුගත් පිළිතුර ඒ තරම් සරළ විය.

මී නිනාසුණා ය.

"දවල්ට පාර්ලිමේන්තුවට වෙලා එනමෙන් නැත්නම් ස්වර්ණ වලට වෙලා දෙතොල්ලන්ට බැණා අඩ ගත ගන්නවා... අනෙක ඉන්න මිනිස්සු නිතන් ඉන්න මුණා ගනුණොත් මේ දෙතොල්ලන් මරා ගනිනි කියලා... රැව් මත්කොම එකතු වෙලා කරට ඇත දාගෙන පාරි දානවා... කනවා බොනවා... සිත් දු කියනවා... හටනවා... දෙතොල්ලන්ටම මෙපත්තා ව අමතකයි ඒ වෙලාවට... මේක මහා රහසමක් තේද...?"

"ඒක තමයි මේ රස්සාවෙ හැටි..."

"තැබව් තේන්නම්... මේක දුන් රස්සාවෙ තේන..." ඇයත් ස්වරය සිහිපත් වී මුහුට ඇතුළු සිනා යන්නට එයි. "පියසු කෙල්ලෙක්..." මුහු සිතන්නට උත්සාහ කරයි. සැබවින්ම ඇය බුද්ධිමත් බව මුහු දකියි. හමුදා නිද්ධාරයකු වූ සමයා මිය ගිය දා සිට බලවතුන් සමාජයේ පිහිටු ගසන්නට තරම් සුවිශාල ශක්තියක් ඇය ගොඩ නගා ගත්තේ බුද්ධිමත් බව නිසා නොවේ ද?

"ප්‍රතිපත්තිගරක දේශපාලනයක් කියල දෙයක් දුන් නෑ මිනි... දෙස්තර වතුමඩියනල ඇත් ඇමිල යනකොට ඒවත් ඇරගෙනයි යන්න ගියේ..." ප්‍රදානත්ත බිමින් දෙසු හැටි රාශායානට මතක ය. රාශායාන වටහිට බලන්නේ කිසිවකු ඇය සිටින්නේදැයි සැක හැර ගන්නට ය.

"බයවෙන්න එපා මිනි... මෙතන ඉන්න මත්කොම හොරු... උන් හොඳුනිත ඇසේ දෙයක් මං කිව්වෙ නෑ..." ප්‍රදානත්ත කොත් හබ දී සිනාසයි.

වෙලාව දහස පසු වී ඇතැයි රාශායානට සිතෙයි. වින්ධන මේ වන විට නුරට් යන්නට ඇත. ඇ දින කීපයක් මනෙතෙරු හතර වන්නේ යයි කී බවත් මුහුට මතක ය. එක අතකින් එය ඇගේ සිතට සහනයක් වනු ඇත. කොළඹ පීචනය ඇයට සතුටක් නොවන බව මුහු දකියි. ඇයට සතුටක් නොදන්නේ කොළඹ පීචනය නොව තමා සමග ගෙවන පීචනය බව දෙවනුව මුහුට සිහිපත් වෙයි. ඒ හැක අමුතුවෙන් යළි කල්පනා කරන්නට තරම් ඇසුන් කරුණු කාරණා මුහුගත් සිත තුළ නැත. මේ සියල්ල දුන් සාමාන්‍ය පීචනයේ කොටස් බවට පත්ව ඇත්තා සේ ය. කසාදය නම් වන ගණුදෙහුව අවසානයේ ඉතිරිව ඇති හුදකලා පීචන දෙකක් බවට තමන් පත්ව ඇති ආකාරය හැක පුදුම වන්නට දෙයක් ඇතැයි මුහුට නොසිතෙයි. මේ සියල්ල මෙසේ සිදුවන්නට නියමව තිබුණා සේ ය.

රාශායාන ඇඳ මත දිනා වී දැස් පියානනිනි. කොළඹ යන්නට දැන් හදිසියක් නැත.

0000000

"පුටුව මකුණා ඉන්නවා වගෙයි... ඉන්ඩ ඇපේ පොඩි හාමුදුරුවෙන් මං වෙතින් පුටුවක් තේන්න..." පොඩිනෝනා ගෙනුලට යන්නට සැරසෙන්නේ නිසල්ලේ මෙසෙස් පුටුව සාලයට ගෙනෙන්නටය.

"කරදුර වෙන්න මගෙ නෑ උපාසකමමෙ... මකුණෙක් කෑවා කියලා මට කරදුරයක් වෙන්නෙ නෑ නොවේ..." පොඩිහාමුදුරුවෝ වටාපත වැපැව මත තබා විදුරුවෙන් වතුර උතුරක් බොනි. "උඩන පැල් බැදගෙන වගිනවලා... ඒත් කොළඹ නිද්ධාම හං අනුවන පාටක් නෑ..."

"වගින්නෙ නැති එකකයි කාර්ය ඇපේ හාමුදුරුවෙන්... වැනලා වැනලා මේ මළු ජරා ඇල නොඩ"

6

අදහස්

ප්‍රභූ ජේ ජිවිරිසිංහ ලියයි

ගලන්න ගන්නම ඇපායක්ම තමයි මේක..." පොඩි නෝනා කියන්නේ හැබවෙයි. අන්තිම වතාවට ඇල ගොඩ ගැලවේ අවුරුදු හතරකට පතකට පෙර දී ය. හං වතුරට යටවුණා ගොඩල් දොරවල් ඇර දමා වැඩි දෙනෙක් පන්සල් වලක යැව් ආ හැටි පොඩි හාමුදුරුවන්ට හොඳ හැටි මතක ය.

"ඇල ගොඩ ගලන එකට ඉතින් කරන්න කියල පිළියමකුත් නැත නොවේ..."

"සමහර මිනිස්සු ඒකටත් අපේ ලොකු එකාට දොස් කියනවා ඇපේ හාමුදුරුවෙන්..."

"සුනන්ද මෙන්නටය...? ඒ මොකට ද...?"

"මන්ත්‍රී ලාභිණි ඉඳලත් වත්තට වැඩක් නැත කියලා..."

"මන්ත්‍රීට පුලුවන්ද ඇල ගොඩ ගලන එක තවත්තන්...?"

"කාට කියන්නඩ ද...?"

"සුනන්දයියා..." පාච්ච සිට කිසිවකු කෑ ගෙයි. ඒ බණ්ඩාරගේ කටනඩ බව පොඩි නෝනා දකියි.

"ගෙදර නෑ පුතේ..." මී දොරකඩ සිට කෑ ගෙයි. කොළු නඩයක් වටකොටගෙන සිටින බණ්ඩාරට ඇගේ කටනඩ මතෙවින් නෑසේ. එනමුදු ඇ කියු දේ යයි යයි මුහු අනුමාන කරගනිනි.

"ඇ හවස ඇපේ වතු රැස්වීම... සුනන්දයියන් නිටිය නම් තමයි හොඳ..." තේටුවට ඇරගෙන වත්තට ඇතුළුවන බණ්ඩාරගේ "කටනඩෙහි ඇත්තේ බලාපොරොත්තු කඩ වුවත් වැඩි ස්වරයයි..." ඇපේ හාමුදුරුවාගේ ඉන්නේ... පොඩි හාමුදුරුවන් දෙපා තමදින බණ්ඩාර දොර පඩිය මත වාඩි වෙයි. උළුවස්සට පිට තබා ගන්නා මුහුගේ මුහුණ දහඩියෙන් තෙමී ඇති

හාමුදුරුවන්ගේ තත්ව කොහොමද ඇපේ හාමුදුරුවෙන්...?"

බණ්ඩාර මේ විමසන්නේ කුමක්දැයි පොඩි හාමුදුරුවන්ට වැටහෙයි. එහෙත් ඒ හැක කතා කරන්නට කැමැත්තක් මුහු සිත තුළ නැත.

"උන්නන්සේ හං වෙතලා වගේම අසුරුවට සන්සුන්ව ඉන්නවා..."

"උන්නන්සේ හං සන්සුන්ව ඉදිනි... ඇපේ තමයි ලේ කෝප වෙන්නේ..."

"වෙතින් කෙනෙක් කරන කියන දේ හැක ලේ කෝප කරන්නෙ නොකරද මෙන්නක..."

"සමාවෙන්නි ඇපේ හාමුදුරුවෙන්... එනම ආත්මාර්ථකාමී විදිනට නිකලා සද්ද වහලා ඉන්ඩ තිබුණා මේවා තම තමන්ගේ පුද්ගලික වැඩ නම්... ඒත් ඇපේ හාමුදුරුවෙන් මේවා රටේ මහජනතාවගේ පුරුණ... මේවා රටේ පුරුණ... මේ වැඩ විලින් තැළෙන්න රටේ පුත් විදින මිනිස්සු... එක දිනා බලාගෙන ඇපේ කර පියාගෙන ඉන්ඩ අපට බැන... එකයි මේ අපි දහසක් විදින්නේ... මේ අපි වෙනුවෙන් නෙවෙයි... රටේ මිනිස්සු වෙනුවෙන්... බණ්ඩාර ගැනිවයි. තම සිතේ ජනිත කෝපය සහගන්නට මුහු උත්සාහ නොකරයි... ඒ අපි යනවා ඇපේ හාමුදුරුවෙන්..."

තේටුවෙන් පිටත කොළු නඩයට එක්වන බණ්ඩාර දෙස පොඩි හාමුදුරුවන් බලා සිටින්නේ සැසඳ වූ සිහිනි.

"මෙන්නක කියන දේ ඇත්ත..." සී කියා කියන්නට නොහැකි වීම මහා බරක් ලෙස උත්විතන්සේගේ සිතේ තැන්පත් වෙයි.

000000

"එයා සුද්දවන්නෙයක් හං මගේ ඉල්ලීම අහක දැනම මට තරගක් නෑ... ඉස්සා වගේ මුළුවේ කුණු පුරවගෙන ඉන්න ගමන් අතින් මිනිස්සුන්ට පිරිසිදුව ඉන්න හැටි කියන එකකයි මට තරග..." කසල් ගේ කටනඩ සාලයේ වාඩි වී සිටින සුනන්දට ඇසෙයි. "...රාශායන අයිස මහා කුහලයෙක්"

"කොහොම වුණත් අපි උදව් ඉල්ලුවේ වැරදි වැඩකටනෙ මල්ලි... ඒ වින්ධන ය."

"මේසිකා මන්ත්‍රී කෙනෙක් වෙලා ඉන්නදැයි වෙත වෙත පාරවල් වල යන්න මොකටද කියලයි මං එයා ලගට ආවේ... එයා බැන කිව්වට මට ඒ වැඩේ කරගන්න වෙත කුම නියෙන්නවා... අක්ක දන්නවන මගේ හැටි... මං පටන් ගත්ත වැඩක් ලේසියෙන් අතහැරගෙන නැත... මං මග හෝටලේ හදනවාමයි... මගේ එන්න මා එක්ක එකතු වෙලා මේ වැඩේ කරන්න"

දුර්වල හර්ලිමේන්තුවට වෙලා එනෙමින් නැත්තන් ක්වේරී වලට වෙලා ඉගුරා-ලුලන්ට බැර අඩ ගණ ගන්නවා... අනෙකෙහි ඉන්න එනිකිසි නිතන් ඉන්නෙ වුණට වුණ ගැහැණන් මේ ඉතැන්නෙලු වග ගනිනි කියලා... ඒක බන්තෙව එකතු වෙලා නැව් අන ඉගෙන හව් ඉන්න... නනවා බොනවා... නින්ද කියනවා... නවනවා... ඉතැන්නෙලුලන්ට වග ඉන්නෙව අනනකයි ඒ වෙලාවට... වේන වගා වගාමුත් නේද...?"

සුනන්ද වාඩි වී සිටි පුටුවෙන් නැගිට මිදුලට බිසිනි. පහල ගත දෙයින් හමා එන සිසිල් සුලභ ගහට සුවසයි. අව් කුටකයෙන් කරවුණා කොළඹ රළු පර්සරයට වඩා සිත් ගන්නා සුළු බවක් මේ පර්සරයේ ඇතැයි මුහුට සිතෙයි. මිදුලේ කෙළවරක ඇති ගල් පඩි පෙළ බැස ගිය විට ගත අද්දරට යා නැති බව සුනන්ද දකියි. මිදුලේ පේර ගසින් ඉදුණා හෙයිය දෙකක් කඩා ගන්නා මුහු එකක් සපමින් පඩිපෙළ බැස පහළට යයි.

පසුගිය දින කීපයේ වට වැස්ස නිසා ගත වැටී ඇත. පසුගිය වතාවේ ආ විට දුටු වැලි තලාව දැන් ලියෙන් යැව් ගොස් ය. පහල ගල් පඩියක් මත වාඩි වූ සුනන්ද අතිමය ලෝචනයෙන් ගත දෙස බලා සිටියි. නිශී විදුණා ගහරයට වඩා සැත්කමක් මේ පර්සරයේ මුහුට දැනෙයි.

"වැඩ අහවරයි ද මෙන්නක..." උතුරට දෙකට වතුර විදුරුව බොන බණ්ඩාර දෙස බලා සිටින පොඩි හාමුදුරුවෝ අසයි.

"සැරසිලි වැඩ නම් ඉවරයි ඇපේ හාමුදුරුවෙන්... සැහැල්ලුවරු වැඩ ඒව මත්කොම නියමට කලා... මම වැඩක් එන්න මෙතේ ගිනිත් නොයලා බැලුවා වතරයි..." බණ්ඩාර නිසි වතුර විදුරුව පොඩිනෝනා අතට දෙයි. "...දැන් ලොකු"